

Årsberetning 2016

Sølvberget KF, Stavanger kulturhus

Innledning – mangfold og ytringsfrihet

Sølvberget er en sentral møteplass for byens befolkning, en viktig integreringsarena og en stolt forsvarer av ytringsfriheten. Sølvberget tilbyr en stor bredde av aktiviteter for hele befolkningen, og spiller en sentral rolle som arena for offentlig samtale og debatt. Viktige aktører i så måte er litteraturfestivalen Kapittel og det internasjonale fribynettnetverket ICORN, som har base på Sølvberget. Det siste understrekes bl.a. i følgende utdrag fra Stavanger Aftenblad 14.09.2016:

Ytringsfrihetens kår er under konstant press i stadig flere land. Demokratier er skjøre. Derfor skal vi være stolte av Icorn og av Kapittel. Stavanger-regionen er et sted på jorda der retten til å ytre seg i visshet om at man ikke vil bli utsatt for represalier, er en rettighet som ikke bare er verdt å vernes, men som er verdt å feire.

1. Virksomheten – Stavangers største møteplass

Sølvbergets visjon:

Sølvberget skal være den beste formidleren av kunnskap for alle og landets fremste arena for kreativitet. Gjennom opplysning og opplevelser skal trofaste gjester beholdes og nye mennesker begeistres. Byens største møteplass skal dyrke romslighet og refleksjon.

Sølvbergets kunnskap og kompetanse skal ikke vokse i takt med byens og regionens befolkning - vi skal ligge foran. Vi skal formidle de gode historiene og være en trygg veiviser i en informasjonsjungel som stadig vokser seg tettere.

Visjonen gjennomsyrrer arbeidet som foregår ved kulturhuset, og er godt innarbeidet hos de ansatte.

Sølvbergets virksomhet består av drift av bibliotek, gjennomføring av arrangementer og aktuelle debatter, aktiv litteratur-, film- og musikkformidling, programvirksomhet, internasjonalt kulturnettverk, nettsider, galleri, sosiale medier og Kapittel-festivalen. Hovedaktiviteten er i Sølvberget og i tillegg drives flere bydelsrettede tjenester, blant annet tilbud til skoler og Madla bibliotek. Sølvberget driver også bibliotek for innsatte ved Stavanger fengsel.

2. Økonomi – et år i balanse

Regnskapet er gjort opp i balanse. Et underskudd på kr 186 825 er dekket fra foretakets disposisjonsfond. I løpet av året har Sølvbergets ledelse styrt mot et regnskap i balanse, noe som også er innfridd. Underskuddet utgjør 0,2 % av samlede driftsutgifter.

Driftsinntekter

Driftsinntektene er noe høyere enn budsjettet. Dette skyldes både økt tilskudd fra Stavanger kommune på grunn av lønnsoppgjør o.a., økte leieinntekter og ekstern støtte fra ulike offentlige og private instanser. Totalt tilskudd fra Stavanger kommune etter budsjettrevidering var kr 62,305 mill. De viktigste eksterne bidragene kom fra Nasjonalbiblioteket, Fritt Ord, Norsk kulturråd, Den kulturelle spaserstokken og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Sølvberget har egen samarbeidsavtale med Rogaland fylkeskommune som innebærer en årlig støtte på kr 1 mill. Avtalen ble reforhandlet i 2016, og følges nå opp i årlige handlingsplaner. Sølvberget fører regnskapet for ICORN, det internasjonale fribynettverket. Selv om ICORN har egne inntekter, betyr dette at Sølvbergets regnskap øker både på inntekts- og utgiftssiden. ICORNs totale inntekter i 2016 var kr 6,4 mill.

Driftsutgifter

Utgiftene til lønn, inkludert sosiale utgifter var noe høyere enn budsjettet. Dette skyldes i hovedsak mer bruk av vikarer og ekstrahjelp enn budsjettet. Mye av dette er en følge av eksterne prosjektmidler, som fører til at ansatte må frikjøpes for å følge opp dette.

Øvrige driftsutgifter er omtrent som budsjettet. Husleieavtalen med Stavanger kommune er ennå ikke reforhandlet som følge av kinoombyggingen.

Det ble gjennomført konkurranser om innkjøp av nytt innleveringsanlegg og leveranse av utstyr til meråpent bibliotek i Sølvbergets 2.-4. etasje. Sølvberget har besluttet å bruke kommunens leverandør for reklamebyråtenester.

Investeringer

Korrigert investeringsbudsjett var på kr 12,730 mill. Investeringene ble finansiert ved hjelp av tidligere opptatte lån, investeringsfond som ble etablert i 2015 og bruk av disposisjonsfond. Faktisk forbruk var kr 14,803 mill fordelt på tre ulike prosjekt samt avsetninger og utgifter til KLP.

Nye Sølvberget

Nye Sølvbergets hovedleveranser i 2016 var, foruten detaljplanlegging for ny arealbruk, nytt felleskontor for alle ansatte og Meråpent. Av Nye Sølvbergets totale investeringsmidler var forbruket for året 6,7 mill.

Følgkostnader Nye Sølvberget.

Teknisk oppgradering av lokalene for ansatte og publikum er skilt ut som eget underprosjekt. Herunder ligger nytt friskluftanlegg for 2.-4. etasje i vestbygget, nye gulvbelegg, belysning m.m. Det ble brukt 4,5 mill. i 2016. Arbeidet avsluttes i 2017.

Nytt innleveringsanlegg

Nytt innleveringsanlegg med tilhørende utlånsautomater ble installert i august 2016. Det gamle anlegget var slitt og taklet ikke den nye RFID-teknologien, så det nye anlegget er mer effektivt og mindre belastende for ansatte. Leverandør var Lyngsøe Systemer i Danmark. Totale kostnader i 2016 var kr 2,8 mill, mot budsjetterte kr 3,3 mill.

Disposisjonsfond

Sølvbergets disposisjonsfond per 31.12.2016 var på kr 3 539 046.

3. Ansatte – arbeidsmiljø og HMS

Resultatmål:

- Medarbeidere som er stolte og trives på arbeidsplassen
- Jobbe smartere og unngå dobbeltarbeid

Sølvberget har et godt HMS-system som oppfyller statlige forskrifter for kartlegging, vedlikehold og oppfølging. Oppfølgingen skjer ved jevnlig rapportering til AMU og Sølvbergets ledelse.

Sølvberget hadde 70 fast ansatte fordelt på 61,4 årsverk, og 3 årsverk knyttet til prosjektstillinger ved utgangen av 2016. 32,9 % av arbeidstakerne var menn og 67,1 %

kvinne. Det var 25 % menn i ledende stillinger. Det arbeides aktivt med å rekruttere flere mannlige arbeidstakere og flere arbeidstakere med minoritetsbakgrunn. Dette blir vektlagt når det kalles inn til intervju. Det ble i 2016 ansatt en ny medarbeider i fast stilling, mens en sluttet. På grunn av den økonomiske situasjonen ble alle nyansettelser i 2016 godkjent av Sølvsbergets styre.

Sykefraværet var 4,2 % i 2016 (3,6 % i 2015). Sølvsbergets IA-mål er en sykefraværsprosent på under 5,6. Sykefraværet på Sølvsberget er fortsatt lavt sammenlignet med resten av Stavanger kommune, men det er viktig å følge med på utviklingen, se på om økningen i sykefraværet fortsetter og eventuelt iverksette tiltak.

Arbeidet med Nye Sølvsberget involverte mange ansatte i 2016. Nytt felleskontor ble ferdigstilt på slutten av året og rundt 400 kvm ble frigjort til publikumsarealer. Med dette felleskontoret har de ansatte fått et moderne arbeidsmiljø som legger til rette for effektivisering av arbeidsprosesser i årene framover. Inneklimaet på felleskontoret er også langt bedre enn i de tidligere kontorene.

Ny teamstruktur ble innført fra august 2016, uten at det ble gjort endringer i hovedstrukturen (matrisen). Ti nye koordinatorstillinger ble utlyst internt. Formålet med de nye teamene er å bidra til bedre struktur, samt å gjøre organisasjonen rustet for fremtidige utfordringer.

Det ble ikke gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2016, men tiltakene fra undersøkelsen i 2015 er videreført i HMS-planen for 2016.

Det er gjennomført flere interne kurs, bl.a. i konflikthåndtering og personlig sikkerhet, bruk av ulike digitale verktøy, publisering på nettsider og produksjon/sceneteknikk. Med støtte fra fylkesbiblioteket ble det gjennomført kurs i å være digital reporter. Sølvsberget hadde egen HMS-uke i mai, og det ble i løpet av året gjennomført en rekke sosiale tiltak for å fremme et godt arbeidsmiljø

Den vedtatte etiske standarden for Stavanger kommune gjelder også for Sølvsberget. Det er ikke satt i verk spesielle tiltak på dette området i 2016.

4. Brukerne – stor økning i arrangement og aktiviteter

Resultatmål:

- Arbeide langsiktig og strategisk for å videreutvikle Sølvsberget som læringsarena, attraksjon og møteplass, med spesiell vekt på byens internasjonale befolkning, barn og unge.
- Opprettholde besøks- og utlånstallet fra 2015

Formannskapet vedtok i 2015 at Sølvsberget er og skal videreutvikles som Stavangers litteraturhus. Den omfattende programvirksomheten og aktiviteten i 2016 viser at Sølvsberget er i rivende utvikling på denne området. Det er attraktivt for ulike samarbeidspartnere å legge arrangement til Sølvsberget. Et eksempel på dette er at NRK-programmet «Brenner og bøkene» la to produksjoner til Sølvsberget høsten 2016.

Et annet spesielt samarbeid skjedde i forbindelse med ONS. 2500 oljerelaterte bøker fra Stavanger bibliotek ble brukt i Oljedirektoratet og Olje- og energidepartementets stand. Utstillingen fikk mye omtale og vant vant prisen for beste stand på oljemessen.

Besøk og utlån

Besøket er fortsatt høyt, og rimelig stabilt. Hver innbygger besøker kulturhuset (inkludert kinoen) 13 ganger i året, og daglig er det i underkant av 5.000 besøkende. Etter en oppgang på 11 % i 2015, gikk besøket ned med 2 % i 2016. På Madla økte besøket med 3 %, etter en målrettet satsing på barn og unge høsten 2016. 12 % av besøket var i ubetjent åpningstid.

Samlet utlån var 668 914, en nedgang på 2 %. Hovedårsaken til dette er nedgang i utlån av musikk og film, mens utlån av papirbøker økte. Spesielt gledelig er det at utlånet av barnelitteratur gikk opp med 5 %. Utlånet av e-bøker gikk opp med 14 % og utgjør nå 5,1 % av det totale utlånet (4,4 % i 2015). Utlånet av film og musikk går ned med henholdsvis 13% og 4 %, i 2015 var nedgangen på 19 % og 18 %. I november ble den engelske e-boktjenesten Overdrive introdusert til publikum. Dermed kan Sølvberget som første norske folkebibliotek tilby engelske e-bøker og e-lydbøker til publikum.

Arrangement, aktiviteter og utstillinger

Det ble i 2016 avholdt 919 arrangementer og 263 klassebesøk i tillegg til Kapittel-festivalen. Dette er en økning på 46 % i forhold til 2015. Mange av programmene er faste serier, som har et stadig økende publikum. Det er gjort avtale med SF Kino om bruk av kinosaler for de mest besøkte arrangementene.

Totalt besøk på arrangementene var 58 755, med et gjennomsnittsbesøk på 50 (59 i 2015). Flere verksteder og samarbeidspartnere forklarer både noe av veksten i arrangement, og nedgangen i besøk pr. arrangement. Det var 6655 besøkende på 35 bokpratere i 2016, det er et snitt på 190 besøkende per bokprat (156 i 2015).

Tiltak for å stimulere barn og unge til lesing er et prioritert område, og dette gjøres ofte i samarbeid med skoler og barnehager. Leseprosjektene «Årets bok» og «Leselyst på toårskontrollen» er godt innarbeidet. Nytt i 2016 var kampanjen «Sommerles» der 1 893 barn leste 18 123 bøker og rundt 2,3 millioner sider. 42 prosent av deltakerne var gutter.

Kapittel hadde i 2016 temaet «Vandring», og bekreftet sin sterke posisjon. Veksten i besøk fortsatte til rundt 12 500, på tross av utypisk tropevarme. Obsthjelderjubiléet og nye samarbeider med blant andre Stavanger Turistforening, Norsk orgelfestival og Perkapella preget festivalen. Gjestelista var spesielt sterk, med internasjonale navn Sofi Oksanen, Saul Williams, Edouard Louis, Tommi Kinnunen, Wole Soyinka, Karl Ove Knausgård og Lydia Davis.

Sølvberget galleri hadde sitt første fulle driftsår etter gjenåpningen i september 2015. Galleriet viste fire ordinære utstillinger og en installasjon av Elin Melberg i samarbeid med Schizofrenidagene. Totalt besøk i galleriet var 32.469.

Internasjonalt Kulturnettverk (IKN) startet 2016 med konferansen «Ungdom og Utenforskap», hvor Deeyah Khan deltok og hennes film Jihad: A Story of the Others ble vist. I samarbeid med de internasjonale organisasjonene har IKN bidratt til felles møteplasser og kulturtilbud. IKN hadde også ansvaret for møteserien Global morgen og Internasjonal kulturkafe. Kaféen er blitt et populært møtested med over 7000 besøkende.

Barnas Verdensdag ble for første gang arrangert om våren med over 5000 besøkende, blant dem var 150 barn og foreldre fra Forus Transitmottak. 82 internasjonale organisasjoner utgjør nå nettverket. 29 av disse er kommet til etter at IKN flyttet over fra Internasjonalt Hus i 2011.

Prosjektet «Ung i Sentrum» har fortsatt sitt gode samarbeid med Stavanger Makerspace og holdt ukentlige medlemskvelder og populære kurs. Alle kursene var fullbooket og hadde besøkende i alle aldre. Prosjektet har også vært med å arrangere blant annet spillturneringer, Girl Tech Fest og Nordisk Spilldag.

«Hele Rogaland leser» er et leseprosjekt som hadde sitt utspring fra Sølvberget. Rogaland fylkeskommune har overtatt prosjektet, og Sølvberget leder styringsgruppen. I 2016 valgte prosjektet for første gang en sakprosabok, Erika Fatland: Sovjetistan. Det var god respons på prosjektet og forfatteren besøkte både Sølvberget og andre bibliotek i fylket.

Obstfelderjubiléet

«Herr og fru Obstfelder på hver sin klode på Nilsebu» var tittelen på en av Obstfelderjubileets store satsinger i 2016. Den dramatiske fjellturen Sigbjørn Obstfelder og kona gjorde i 1899 ble gjenskapt i autentiske omgivelser på Nilsebu i Lyseheiene, og tok på alvor jubileets hovedtema «Vandring». 2016 har altså vært året der Sølvberget feiret Sigbjørn Obstfelders 150 år (1866-2016). Det har vært arrangement både i Stavanger og andre steder i landet, og det er gledelig å kunne se tilbake på et år med over 60 arrangement og 8000 besøkende. Publikum har fått oppdage og oppleve kjente og ukjente sider ved mennesket og kunstneren Sigbjørn Obstfelder i nye møter med hans litteratur, men også i møte med samtidslitteratur. Arrangement og prosjekt både regionalt og nasjonalt i samarbeid med bibliotek, forfattere, kunstnere og fagpersoner har bidratt til å formidle Obstfelders forfatterskap til nye generasjoner, og både publikum og samarbeidspartnere har uttrykt stor interesse og entusiasme for Obstfelders forfatterskap.

Digitale satsinger

Sølvberget er aktivt til stede i sosiale medier, og tester hele tiden ut nye metoder og kanaler. Å bruke ressurser på digitale flater gir økt oppmerksomhet, økt salg, større synlighet og mer intern stolthet.

Sølvbergets nettsider har høyt besøk, og en økning i 2016. En undersøkelse gjort høsten 2016 viste oss hvilke tjenester på nettsidene som ble mest brukt, og det ble startet et arbeid med omlegging som følge av dette. Nye nettsider lanseres i 2017. Nord-sør-biblioteket som er en av de mest populære digitale tjenestene, hadde en nedgang i forhold til rekordåret 2015, hvor besøket gikk opp med 66 %.

Sølvberget abonnerer på digitale tjenester og databaser. Noen kan bare brukes i biblioteket, mens andre er tilgjengelig via lånekortet «Min side» eller en app som kan lastes ned på mobile enheter. Bruken av avistjenesten Pressreader har hatt en formidabel økning i år, det samme gjelder ordboktjenesten Ifinger (Nå Clarify). Dette skyldes i stor grad bevisst satsing på markedsføring.

Produksjon av podcaster og korte videoer var årets nye satsinger. Avspillinger av årets nysatsing podcaster var på 4295, et godt stykke bak antall youtube visninger (16 956), som gikk opp med 149 % i forhold til oppstartsåret 2015.

Det er fortsatt god vekst av følgere på sosiale medier. Facebook er den viktigste kanalen, og der var det 3762 nye følgere på facebook (2398 i 2015).

5. Arbeidsprosessene – På vei mot «Nye Sølvberget»

Resultatmål:

- Opprettholde Sølvbergets gode omdømme
- Gjennomføre evaluering og utvikling av prosjekter og drive produktutvikling
- Innplassere Kiellandsenter i Sølvberget

Sølvberget har en sterk posisjon som møteplass og attraksjon i Stavanger sentrum. Det er viktig å arbeide langsiktig for å utvikle tilbudene, slik at vi framstår som interessante og viktige for byens befolkning i mange år framover.

Utviklingsprosjektet «Nye Sølvsberget» er verktøyet som sikrer at kulturhuset kan fortsette å være en attraktiv møteplass i sentrum, og at bibliotekets samfunnsoppdrag oppfylles. To av underprosjektene er iverksatt; nytt galleri og nytt felleskontor. I tillegg er det påbegynt oppgraderinger av ventilasjon, gulvbelegg o.a. Dette arbeidet er skilt ut som eget underprosjekt. Nå gjenstår det mest omfattende delen som er ny utforming av publikumsområdene. I tillegg til å vurdere arealplanene ut fra samling og møblement er det lagt stor vekt på å ha publikumsblikk på planene. *Sti-finning* er viktig aspekt ved utvikling av de nye planene, hvordan finner publikum frem og hvordan kan vi sørge for at de får en bedre opplevelse av besøket enn antatt?

Første fase i ny arealbruk var å flytte *Barn og unge* ut av 3. etasje til ny plassering i 2. etasje. Slik fikk vi ledig areal til ansattes nye felleskontor og dermed friggitt 4. etasje samt mange små kontorer i randsonen i øvrige etasjer. Samlet vil Nye Sølvsberget frigi ca. 400 m² fra administrasjon over til publikumsarealer, en betydelig tilvekst som i stor grad har kommet barn og unge til gode. Det er nedlagt et betydelig planleggingsarbeid i 2016, både i samarbeid med egne ansatte og eksterne konsulenter. Et bærende prinsipp for planene er å synliggjøre Sølvsbergets hovedpilarer; opplevelse, kunnskap og møteplass. Slik 1. etasje representerer Møteplass skal 2. etasje bygges omkring Opplevelse og i 3.-4. etasje er det Kunnskap som preger utforming og innhold.

Etter gode erfaringer med ubetjent bibliotek på Madla, vedtok styret at dette også skulle prøves ut på Sølvsberget. Planlegging og installasjon av teknologi ble gjort i 2016, med åpning i begynnelsen av 2017.

Sølvsberget fikk kr 1 mill fra Nasjonalbiblioteket i støtte til areautvikling 2015-2016. Tilskuddet ble gitt til utvikling av bibliotekrommet kr 0,5 mill og til arrangement kr 0,5 mill.

Sølvsberget gjennomførte sammen med de andre storbyene en brukeratferdsundersøkelse for å se hva brukerne faktisk gjør i biblioteket. Undersøkelsen avdekket viktige funn som er til stor hjelp i strategisk planlegging videre.

Sølvsbergets digitale infrastruktur, Biblioteksystemet Aleph, oppdateres ikke lenger fra leverandøren. Derfor er det i samarbeid med Bergen, Trondheim og Kristiansand gjennomført et forprosjekt for å definere behov og utarbeide konsept som kan danne grunnlag for konkurranse. Konkurransen skal gjennomføres i 2017. På grunn av et gammelt system, er en del digitale tjenester rettet mot publikum litt gammeldagse. Det arbeides kontinuerlig med å finne smarte løsninger for å forenkle arbeidet. Et eksempel på dette er printerløsningen Princh som gjør at publikum kan skrive ut oppgaver, billetter, eksamensoppgaver osv fra sin egen PC, smarttelefon eller nettbrett.

6. 2017 – Kulturhuset på Sølvsberget fyller 30 år

I 2016 var Obstfelderjubiléet en stor begivenhet som strakte seg over hele året. Takket være samarbeid med Nasjonalbiblioteket ble også jubileet markert nasjonalt med utstilling og arrangement. På grunn av jubileet, ble arbeidet med innholdet i et Kiellandsenter på Sølvsberget noe forsinket. Dette arbeidet starter for fullt i 2017, og da er erfaringene fra Obstfelder 150 år nyttige å ta med seg videre.

I 2017 skal Nye Sølvsberget fullføres, og nyrenovert 2. – 4. etasje åpnes for publikum samtidig som kulturhuset på Sølvsberget fyller 30 år, 4. november 2017. Etter flere år med ombygginger og endringsprosesser ser alle ansatte fram til å invitere byens befolkning til et moderne og framtidsrettet bibliotek og kulturhus.

Sølvsberget har medarbeidere som er stolte over arbeidsplassen, som tør å gå foran, er nyskapende og som har en profil rettet mot internasjonale forhold og ytringsfrihet. Dette engasjementet er det viktig å ta vare på også i årene som kommer. Styret retter en stor

takk til Sølvbergets medarbeidere som har lagt ned et imponerende arbeid i 2016.

Styret vil også takke alle samarbeidspartnere for et rikholdig og engasjerende 2016.

Stavanger 08.03.2017

Hilde Karlsen, styreleder

Anne Kristin Bruns, nestleder

Olav Laake

Eirik Faret Sakariassen

Linn Tønnessen

Marit Egaas, daglig leder

Statistikkvedlegg 2016

	2016	2015	% utv.
Besøk			
Besøk Sølvsberget			
Stavanger bibliotek, hovedbibliotek	1 306 323	1 337 460	-2 %
SF-kino Stavanger	493 461	474 582	4 %
Samlet besøk kulturhuset	1 799 784	1 812 042	-1 %
Besøk kulturhuset pr. innb.*	13,5	13,7	-1,5 %
Besøk kulturhuset pr. dag	4944	4991	-1 %
Stavanger fengsel	5 845	6 000	-3 %
Madla bibliotek	128 745	125 524	3 %
Samlet besøk Stavanger bibliotek	1 442 564	1 468 984	-2 %

Utlån og fornyelser

Stavanger bibliotek

Samlet utlån	668 941	680 412	-2 %
hvorav e-bøker	34 177	29 790	15 %
Utlån pr. innb. *	5	5,1	-2 %
Utlån pr. åpningsdag* *	1906	1944	-2 %

Nettjenester

Besøk på Sølvsbergets nettsider	577 359	565 220	2 %
Besøk på Nord-sør-biblioteket	161 425	170 288	-5 %
Fornyning av lån på nett	80 %	80 %	
Reservering av bøker på nett	59 %	56 %	
Facebook (inkl. alle sider) - følgere	14 693	10 931	34 %
Instagram - følgere	3 683	2405	53 %
Twitter (inkl. alle kontoer) - følgere	4 674	4 398	6 %
Youtube visninger	16 956	6 816	149 %
Podcast avspillinger	4 295		

*Folkemengden per 1. oktober 2016 var 133324

** Antall åpningsdager biblioteket 2016 351

Arrangement (eksklusiv Kapittel)	Totalt	Av dette for barn	Antall frammøtte
Klassebesøk	263	240	7 768
Brukerorienteringer	32		347
Andre arrangementer	887	133	50 596
	1183		58 711

Gjennomsnittsbesøk pr. arrangement 50